

Carrer de Sant Francesc

Noms relacionats

Josep Moragues Mas
Pere Mr Petit Mayolas
Dr Josep Martí Casas
Bonaventura Durruti

Tenim informació del nom del carrer de Sant Francesc des de mitjan segle XIX. És un dels carrers més antics de Premià de Mar, el qual transcorre recte i en paral·lel al Camí Ral al llarg de tot el seu trajecte, des de l'actual carrer de Joan Prim fins a la carretera de Vilassar de Dalt.

La matriu cadastral de 1849¹ l'identifica per primer cop en un plànol que signa Martí Sureda i Deulovol, arquitecte municipal de la ciutat de Girona². Segurament el carrer de Sant Francesc ja existia abans, però no podem concretar-ne l'antiguitat exacta perquè caldria fer una recerca més profunda a través del registre d'hipoteques o altra documentació que pugui existir i estar disponible.

Carrer de Sant Francesc³

Com que hi ha diversos sants que es diuen Francesc (d'Assís, de Paula, de Borja...), hem d'especificar que ens referim a Francesc d'Assís⁴, al *poverello*, que

¹ [Documents historia premia de mar](#) de Joaquim Margenat (darrera consulta 17.06.26)

² Martí Sureda i Deulovol va ser l'autor dels tres primers plànols parcel·lars de la província de Barcelona aixecats a instàncies de la Comissió d'Estadística. Es tracta de dos plànols de Teià i un de Premià de Mar, amb data tots tres de novembre de 1849. Martí Sureda i Deulovol (l'Escala, 1822-Girona, 1890) va ser arquitecte municipal de la ciutat de Girona entre 1847 i 1859 on portà a terme importants projectes urbanístics i arquitectònics. Font: [Cartografia Parcelaria Barcelona.pdf](#) (darrera consulta 17.06.26)

³ AMPRM. Plànol d'urbanisme de 1861. Obra de Jeroni Boada.

⁴ [Francesc d'Assís - Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure](#) (darrera consulta 17.06.26)

n'hi deien a Itàlia. El que va inventar el pessebre de Nadal. L'onomàstica se celebra el 4 d'octubre.

El carrer de Sant Francesc s'ha dit carrer de Sant Francesc tota la vida? No. Però, gairebé. Només hi ha l'excepció de quatre anys i mig durant la Segona República i la Guerra Civil. Ens referim al tram primigeni, que el 1849 s'estenia des del torrent d'en Tió fins al torrent d'en Cagueta⁵.

El setembre de 1934, just un mes abans que Lluís Companys proclamés l'Estat català (6 d'Octubre), l'Ajuntament va canviar el nom del carrer⁶ i n'hi va dir carrer de Josep Moragues⁷. El general Josep Moragues i Mas⁸ va ser un militar català que va plantar cara a les tropes borbòniques durant la Guerra de Successió (1714). Com que era del bàndol dels perdedors, el van decapitar i van penjar el seu cap en una gàbia de ferro al portal de mar de Barcelona, durant 12 anys. Per a escarment dels catalans. Durant la Segona República el govern municipal va canviar molts noms de carrers i els va posar noms patriòtics com aquest. Òbviament, a principis de 1939 les tropes franquistes van córrer a canviar el nom del carrer altre cop i li van tornar a dir carrer de Sant Francesc. Fins avui.

El carrer de Sant Francesc avui arriba fins al carrer de Llevant (o carretera de Vilassar de Dalt). Durant uns anys va continuar més enllà. Ara és el carrer del Dr Josep Martí i Casas, però també havia tingut altres noms. La prolongació del carrer de Sant Francesc cap a llevant es fa primer sota la denominació de *nou carrer cap a l'Hospital*, en referència al Casal Benèfic⁹. La previsió era que el carrer arribés fins al carrer de Santiago Rusiñol, de nova denominació (1931). El 1932 a proposta del Casal Premianenc, l'Ajuntament aprovà batejar aquell tram de carrer de St Francesc amb el nom de Pere Màrtir Petit i, més tard, carrer del batlle Pere Mr Petit¹⁰. El 1936 el consell municipal, presidit per l'alcalde Eduard

⁵ Amb el pas de molts anys aquests dos torrents donarien nom a dos vials perpendiculars al mar: carrer de Joan Prim i carrer de Llevant (inici de la carretera de Vilassar de Dalt).

⁶ AMPRM. Actes municipals. El nom s'aprovà el 6 de setembre de 1934. El 18 d'octubre es va deixar sense efecte, però el 27 de febrer de 1936 es va recuperar.

⁷ Res a veure, que sapiguem, amb els Moragas que encara avui corren pels carrers de Premià: Salvador Moragas Botey, Francesc Moragas Barret i Miquel Moragas Font

⁸ [Josep Moragues i Mas - Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure](#) (darrera consulta 17.06.26)

⁹ [El Casal Benèfic – Patrimoni PdM](#)

¹⁰ AMPRM. Actes municipals. 29.12.1932 i 14.06.1933. Pere Mr Petit Mayolas va ser l'alcalde impulsor del Casal Benèfic l'any 1932.

Borrell Quereda (CNT), va canviar el nom altre cop i li va posar carrer de Bonaventura Durruti¹¹, líder anarquista espanyol.

Entre 1939 i 1955 el carrer es va tornar a dir, tot sencer, carrer de Sant Francesc. L'any 1955 va morir el metge Josep Martí Casas¹². En honor seu, l'Ajuntament de Premià de Mar acordà designar a aquest tram de carrer el nom del Dr Martí Casas, des del carrer de Llevant fins al final. En aquell moment amb prou feines arribava al carrer de Santiago Rusiñol. Avui (2026) arriba fins al torrent de ca n'Amell.

Toni Civit

Juny de 2026

¹¹ [Bonaventura Durruti - Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure](#) (darrera consulta 17.06.2026)

¹² AMPRM. Actes municipals. 09.11.1955